

ПЕРСОНАЛІИ

Олександр Степанович Бакай
(до 80-річчя від дня народження)

Видатний фізик-теоретик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України, лауреат Державної премії України Олександр Степанович Бакай народився 16 вересня 1938 р. у Харкові. У 1961 р. закінчив Харківський державний університет і прийшов до Харківського фізико-технічного інституту (тепер Національний науковий центр ХФТІ НАН України), де пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до начальника теоретичного відділу (з 1981 р.).

Наукові результати О.С. Бакая стосуються широкого спектра досліджень у різних напрямках фізики. Він отримав визначні результати в нелінійній механіці, в теорії взаємодії хвиль в нелінійних середовищах (в плазмі, рідині, магнітоактивних речовинах), побудував теорію помірної турбулентності в системі пучок–плазма, запропонував теорію розповсюдження сильних солітонних збурень іоносфери, які виникають при запусках космічних ракет.

Він вперше застосував метод інтегральних баготовидів у теорії адіабатичних інваріантів і довів, що адіабатичні інваріанти є інваріантами Пуанкаре-Картана.

У фізиці рідини і скла сформулював полікластерну модель скла і побудував теорію перетворення рідина–скло. Розвинув теорію структурно-фазових перетворень в матеріалах для ядерної енергетики. Під його керівництвом у ННЦ ХФТІ створено унікальний дослідницький комплекс, на якому досліджується вплив опромінювання на корозію перспективних конструкційних матеріалів для сольових і водяних реакторів IV покоління. Він бере активну участь у розробці стратегії розвитку атомної енергетики в Україні.

О.С. Бакай – дійсний член Наукового товариства ім. Тараса Шевченка, Соросівський професор, Почесний доктор Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України, лауреат премії ім. О.І. Лейпунського. Нагороджений медалями «За трудову доблесть» і «Ветеран труда», подякою Прем'єр-міністра України, відзнаками Національної академії наук України «За наукові досягнення» і «За підготовку наукової зміни». Він є членом секції Комітету з Державних премій України, членом спеціалізованих та проблемних рад, членом редколегій багатьох наукових журналів. Результати досліджень О.С. Бакая опубліковані у понад 300 наукових працях, з них 5 монографій. Серед його учнів 13 кандидатів і 5 докторів наук.

Людей поруч з ним Олександр Степанович приваблює тим, що він є помітною особистістю і доброзичливою людиною, відомим альпіністом і туристом–краєзнавцем, людиною, закоханою в край, де він народився і мешкає.

Щиро вітаємо Олександра Степановича з ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я та нових наукових звершень.